

Sygn. akt II KK 318/13

POSTANOWIENIE

Dnia 13 lutego 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik (przewodniczący)

SSN Tomasz Grzegorzczak

SSN Andrzej Tomczyk (sprawozdawca)

Protokolant Ewa Oziębła

przy udziale prokuratora Prokuratury Generalnej Małgorzaty Wilkosz-Śliwy,
w sprawie **K. Z. i Ka. Z.**

skazanych z art. 158 § 1 kk w zw. z art. 157 § 1 kk,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie

w dniu 13 lutego 2014 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść oskarżonych

od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 1 lipca 2013 r.,

zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w W. z dnia 7 marca 2012 r.,

**oddala kasację, a kosztami sądowymi postępowania
kasacyjnego obciąża Skarb Państwa**

UZASADNIENIE

K. Z. i Ka. Z. zostali oskarżeni o to, że „w dniu 25 stycznia 2008 r. w W. przy ul. M., działając wspólnie i w porozumieniu (...), poprzez popychanie i szarpanie za ubranie dokonali pobicia J. P. czym spowodowali u ww. pokrzywdzonego obrażenia ciała skutkujące rozstrojem zdrowia na okres powyżej siedmiu dni, przy czym zachowanie sprawców narażało pokrzywdzonego na nastąpienie skutku określonego w art. 157 § 1 k.k.

tj. o czyn z art. 158 § 1 k.k.”

Sąd Rejonowy wyrokiem z dnia 7 marca 2012 r. uznał oskarżonych „za winnych tego, że w dniu 25 stycznia 2008 r. w W., działając wspólnie i w porozumieniu pobili J. P. w ten sposób, że popychali go, przyciskali do ogrodzenia, przewrócili i uderzali pokrzywdzonego po ciele, czym spowodowali u pokrzywdzonego obrażenia ciała w postaci stłuczenia okolicy kręgosłupa szyjnego, które spowodowało rozstrój zdrowia i naruszenie czynności narządu ciała pokrzywdzonego na okres powyżej siedmiu dni, a sposób zachowania sprawców narażał pokrzywdzonego na bezpośrednie niebezpieczeństwo nastąpienia skutku określonego w art. 157 § 1 k.k.”

Tak opisany czyn Sąd ten zakwalifikował z art. 158 § 1 k.k. w zb. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i na podstawie art. 157 § 1 k.k., przy zastosowaniu art. 11 § 3 k.k., wymierzył oskarżonym kary po 6 miesięcy pozbawienia wolności, których wykonanie warunkowo zawiesił na okres próby 2 lat. Uwzględniając powództwo cywilne w całości, zasądził od oskarżonych solidarnie na rzecz J. P. kwotę 10.000 zł tytułem odszkodowania i zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 25 stycznia 2008 r. do dnia zapłaty. Zwolnił natomiast „...oskarżonych od ponoszenia w całości kosztów sądowych, w tym opłaty, obciążając nimi Skarb Państwa” (sygn. akt IV K .../08).

Wyrok ten został zaskarżony jedynie przez obrońcę oskarżonych i po rozpoznaniu sprawy z powodu tej apelacji Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 1 lipca 2013 r. zmienił zaskarżony wyrok „... w ten sposób, że za przypisany oskarżonym (...) czyn na zasadzie art. 158 § 1 kk. w zw. z art. 59 § 1 k.k. odstępuje od wymierzenia im kar; na podstawie art. 49 § 1 k.k. zobowiązuje każdego z oskarżonych do zapłaty na rzecz Fundacji Pomocy Pokrzywdzonym po 500 złotych tytułem świadczenia pieniężnego; powództwo adhezyjne pozostawia bez rozpoznania; zwalnia obu oskarżonych od kosztów sądowych w sprawie przejmując je na rachunek Skarbu Państwa” (sygn. akt.VI Ka .../12).

W uzasadnieniu tego orzeczenia wskazał m. in., że Sąd pierwszej instancji „...przeprowadził i ujawnił wszelkie niezbędne dla wydania prawidłowego rozstrzygnięcia (...) dowody, dokonał ich wszechstronnej i trafnej oceny (...), dokonał też właściwej subsumpcji zachowania oskarżonych, przy czym modyfikując

opis czynu nie wyszedł poza ramy określone aktem oskarżenia” (cytat z uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego).

Wyrok Sądu Odwoławczego zaskarżył kasacją, wywiedzioną na podstawie art. 521 § 1 k.k., Prokurator Generalny, przy czym środek zaskarżenia skierował na niekorzyść „oskarżonych K. Z. i Ka. Z.”, a wyrok zaskarżył „... w części dotyczącej rozstrzygnięcia o odstąpieniu od wymierzenia kar i orzeczeniu środków karnych...”. W kasacji zarzucił „rażące i mające istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenie przepisu prawa materialnego – art. 59 § 1 k.k., polegającego na odstąpieniu od wymierzenia kar i orzeczeniu środków karnych wobec K. i Ka. Z. oskarżonych o czyn z art. 158 § 1 k.k. i art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. zagrożony karą pozbawienia wolności przekraczającą 3 lata”. Formułując cytowany zarzut, Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Na wstępie należy zauważyć, że Prokurator Generalny, formułując zarzut kasacyjny i wskazując w nim, iż K. Z. i Ka. Z. oskarżeni byli o czyn z art. 158 § 1 k.k. i art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. zagrożony karą pozbawienia wolności przekraczającą 3 lata, mija się z prawdą, gdyż w akcie oskarżenia zarzucano im dopuszczenie się pobicia powodującego obrażenia ciała pokrzywdzonego skutkujące rozstrojem zdrowia na okres powyżej siedmiu dni i jednocześnie narażającego pokrzywdzonego na nastąpienie skutku określonego w art. 157 § 1 k.k., ale tak opisane działanie kwalifikowane było wyłącznie z art. 158 § 1 k.k.

Ten błąd w zarzucie kasacji nie miał jednak wpływu na rozstrzygnięcie, ponieważ w postępowaniu kasacyjnym zaskarżeniu podlegają prawomocne orzeczenia sądów odwoławczych i mimo że ograniczenie to nie dotyczy podmiotów wymienionych w art. 521 k.p.k., to jednak w rozpoznawanej kasacji przedmiot zaskarżenia określono właściwie. W zaskarżonym natomiast wyroku nie modyfikowano kwalifikacji prawnej czynu przypisanego K. Z. i Ka. Z. przez sąd pierwszej instancji, która – co należy w tym miejscu przypomnieć – obejmowała przepisy art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. Tym samym, odnotować należy, że prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego z dnia

1 lipca 2013 r., wydanym w sprawie VI Ka .../12, a zaskarżonym kasacją Prokuratora Generalnego K. Z. i Ka. Z. skazani zostali za czyn wypełniający dyspozycje tych właśnie przepisów.

Po tym sprostowaniu, nieprecyzyjnie opisany zarzut kasacji, w części wskazującej uchybienie, jest w pełni zasadny. Rzeczywiście bowiem Sąd *ad quem*, nie korygując zastosowanej przez Sąd *a quo* kwalifikacji prawnej i wynikającej zeń podstawy wymiaru kary dopuścił się obrazy prawa materialnego – art. 59 k.k., który pozwala na odstąpienie od wymierzenia kary za przestępstwo zagrożone karą pozbawienia wolności nieprzekraczającą 3 lat, podczas gdy przestępstwo z art. 157 § 1 k.k., zagrożone jest karą ten próg przekraczającą.

Mimo jednak oczywistej wręcz zasadności zarzutu, Sąd Najwyższy nie mógł kasacji uwzględnić, ponieważ uniemożliwił to zakres zaskarżenia, który obejmował wyłącznie rozstrzygnięcie o odstąpieniu od wymierzenia kar i orzeczeniu środków karnych. Tego fragmentu rozstrzygnięcia Sądu Odwoławczego dotyczył również wniosek co do orzeczenia następczego. Tym samym niewykonalne byłoby nakazanie Sądowi Odwoławczemu ponowne rozpoznanie sprawy w uchylonym, na skutek kasacji, zakresie. Miałby on bowiem ponownie rozstrzygać w przedmiocie odstąpienia od wymierzenia kary i orzeczenia środków karnych – instytucji wcześniej błędnie zastosowanej przy niezmienionej kwalifikacji prawnej czynu przypisanego skazanym.

Z uwagi zaś na brzmienie przepisu art. 434 § 1 k.p.k., mającego zastosowanie w postępowaniu kasacyjnym, niedopuszczalne byłoby doszukiwanie się intencji zaskarżenia wyroku w części dotyczącej orzeczenia o karze, tym bardziej że i uzasadnienie kasacji tego rodzaju woli skarżącego nie formułuje.

Z przytoczonych więc powodów należało orzec jak na wstępie.

Na marginesie wypada zauważyć, że rozstrzygnięcie to nie pozbawia podmiotów wskazanych w art. 521 k.k. – w tym Prokuratora Generalnego – refleksji co do prawidłowości ujęcia w opisie czynu przypisanego skazanym, w istocie nazwanego pobiciem, narażenia pokrzywdzonego na bezpośrednie niebezpieczeństwo nastąpienia skutku określonego w art. 157 § 1 k.k. i jednocześnie sprowadzenia takiego skutku przez dwóch sprawców pobicia bez próby indywidualizacji sprawcy tego skutku.

